

Dosarul nr. 2ra-926/22
2-21046045-01-2ra-20072022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: M. Frunze)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, M. Anton, O. Cojocar)

DECIZIE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Spiridonov Oleg,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Spiridonov Oleg împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, constatarea încălcării art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului 1 adițional Convenției, repararea prejudiciului material și moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 februarie 2021, Spiridonov Oleg a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, constatarea încălcării art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului 1 adițional Convenției, repararea prejudiciului material și moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că a activat în Organele Afacerilor Interne ale Republicii Moldova din anul 1988 până în anul 2005 (Brigada de Poliție cu Destinație Specială "FULGER"), în prezent fiind pensionar al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Totodată a menționat că, este veteran de război, participant la lupte pentru apărarea independenței și integrității teritoriale ale Republicii Moldova.

A notat că, la data de 14 decembrie 2007 s-a adresat cu o cerere către Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, în privința asigurării cu spațiu locativ conform art. 35 al Legii cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990.

A menționat că, la data de 25 decembrie 2007 conform răspunsului parvenit de la Direcția Generală Locativ Comunală și Amenajare a Consiliului Municipal Chișinău, reclamantul a fost informat că problema locativă este luată la control și urmează să fie soluționată pe parcurs, în funcție de fondul locativ disponibil, cât și întreprinderea unor măsuri radicale în acest sens de către organele ierarhic superioare de stat.

Astfel, a susținut că, nu a fost asigurat cu spațiu locativ de către autoritățile publice locale conform legislației în vigoare, nu a dispus și nici nu dispune în prezent de spațiu locativ conform legislației în vigoare, locuiește în mun. Chișinău în chirie cu familia.

A mai menționat că, la data 01 februarie 2008 s-a adresat la Curtea de Apel Chișinău, depunând o cerere către Consiliul Municipal Chișinău, prin care a solicitat să fie recunoscut dreptul la asigurarea cu spațiu locativ, cât și obligarea Consiliului Municipal Chișinău să îl asigure cu spațiu locativ în conformitate cu normele stabilite de legislația în vigoare.

Mai mult, a notat că, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Spiridonov Oleg împotriva Consiliului Municipal Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ. S-a obligat Consiliul Municipal Chișinău să-i acorde lui Spiridonov Oleg și membrilor familiei sale spațiu locativ, în conformitate cu normele stabilite de legislație. Hotărârea fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile.

Astfel, a precizat că, Consiliului Municipal Chișinău, nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, a depus recurs, prin care a solicitat instanței de judecată a admite cererea de recurs cu casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să se respingă integral cererea lui Spiridonov Oleg către Primăria mun. Chișinău și Consiliul Municipal Chișinău.

Reclamantul a precizat că, prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, a fost respins recursul declarat de către Consiliul Municipal Chișinău. S-a menținut hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Spiridonov Oleg împotriva Consiliului Municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Așadar, a punctat că, după intrarea în vigoare a deciziei judecătorești, la data de 07 octombrie 2008, Spiridonov Oleg s-a adresat cu o cerere către Șeful oficiului de executare a sectorului Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat să contribuie la executarea hotărârii enunțate supra.

A accentuat că, potrivit încheierii executorului judecătoresc al oficiului de executare Centru, Victoria Eremia din 16 iunie 2008, s-a stabilit termen de 15 zile debitorului Consiliului Municipal Chișinău, de a executa benevol cerințele documentului executoriu. Însă, prin răspunsul Primăriei mun. Chișinău, reclamantul a fost informat că organele publice locale, din motivul că sunt mai multe hotărâri judecătorești irevocabile neexecutate și din lipsa de surse financiare, cât și din motivul crizei acute de spațiu locativ nu poate executa hotărârea instanței de judecată.

Totodată a notat că, prin încheierea executorului judecătoresc documentul executoriu a fost strămutat spre executare executorului judecătoresc Roman Talmaci.

În consecință, a specificat faptul că, urmare a neexecutării hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, în baza Legii Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011, instanța de judecată a dispus a acorda o sumă de bani pentru orice prejudiciu material, moral, costuri și cheltuieli suportate de către reclamant (Hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 20 iunie 2016, menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2016 și încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017).

Așadar, a punctat că, a înaintat la CEDO o cerere în conformitate cu articolul 34 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și cu articolele 45 și 47 ale Regulamentului Curții, în legătură cu faptul, că prin neexecutarea Hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, se încalcă art. 6 al Convenției, adică a dreptului reclamantului la un proces echitabil și dreptul la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.

Totodată a învederat că, prin Decizia Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțată la 07 iulie 2015 în cauza Morari și Spiridonov versus Republica Moldova cererea nr. 4771/09 și 7170/09, s-a constatat că se încalcă art. 6 al Convenției, adică a dreptului reclamantului la un proces echitabil și se încalcă și dreptul acestuia la protecția proprietății, drept prevăzut de art.1 al Protocolului 1 al Convenției.

Reclamantul a specificat că, mai apoi, având în vedere că nu se execută în continuare decizia judecătorească, la data de 14 aprilie 2016 reclamantul a depus o cerere de chemare în judecată la Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, conform Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Astfel, a indicat că, prin hotărârea din 20 iunie 2016 a Judecătorei Chișinău, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Spiridonov Oleg și s-a încasat din bugetul de stat prejudiciul moral în sumă de 100 000 de lei și cheltuielile de judecare a pricinii. De asemenea, s-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil garantat de art. 6 par. 1 CEDO și dreptului la proprietate, garantat de art.1 al Protocolului 1 la CEDO, admisă prin neexecutarea în perioada 07 octombrie 2008 – 14 aprilie 2016 a hotărârii emise de Curtea de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008.

Totodată, s-a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Spiridonov Oleg, suma de 40 000 de lei, cu titlu de despăgubiri pentru prejudiciul moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil, în perioada 07 octombrie 2008 – 14 aprilie 2016 a hotărârii emise de Curtea de Apel Chișinău la 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008. În rest, cerințele au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, reclamantul Spiridonov Oleg, a depus cerere de apel. Iar, prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2016, s-au respins cererile de apel declarate de către Ministerul Justiției și de către Spiridonov Oleg. S-a menținut hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 20 iunie 2016 în

pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Oleg Spiridonov împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul Municipal Chișinău și executorul judecătoresc, Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și violării drepturilor sale prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

Nefiind de acord cu decizia pronunțată, Spiridonov Oleg a depus cerere de recurs. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017, recursurile declarate de către Spiridonov Oleg și Ministerul Justiției au fost considerate inadmisibile.

A opinat că, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, rămâne fără executare până în prezent.

În context a comunicat că, la 23 martie 2017 a înaintat repetat la CEDO o cerere în conformitate cu articolul 34 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și cu articolele 45 și 47 ale Regulamentului Curții, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, se încalcă art. 6 al Convenției, adică a dreptului reclamantului la un proces echitabil. De asemenea, prin neexecutarea deciziei judecătorești menționate, se încalcă și dreptul reclamanului la protecția proprietății, drept prevăzut de art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.

De altfel, a remarcat că, la 11 decembrie 2017, Spiridonov Oleg a depus o altă cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău, executorul judecătoresc Roman Talmaci, conform Legii Republicii Moldova nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, pe o altă perioadă de neexecutare.

Arată că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 martie 2018, s-a admis parțial acțiunea lui Spiridonov Oleg. S-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil garantat de art.6 CEDO și dreptului la proprietate, garantate de art.1 Protocol 1 adițional la CEDO a lui Spiridonov Oleg, admisă prin neexecutarea în perioada de 14 aprilie 2016 – 31 decembrie 2017 a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008. S-a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Spiridonov Oleg, prejudiciul material în mărime de 42 000 lei, plata pentru chirie, pentru perioada de 01 ianuarie 2017 – 31 decembrie 2017 și prejudiciul moral în mărime de 20 000 de lei cauzat prin neexecutare în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008. S-a încasat din contul bugetului de stat în beneficiul lui Spiridonov Oleg cheltuielile de judecată în mărime de 277 de lei.

În rest pretențiile cu privire la încasarea prejudiciului moral s-au respins ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, Spiridonov Oleg a depus cerere de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018, s-au respins cererile de apel declarate de către Spiridonov Oleg și Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 12 martie 2018.

Nefiind de acord cu decizia pronunțată, Spiridonov Oleg a depus cerere de recurs.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2019, recursurile declarate de către Spiridonov Oleg și Ministerul Justiției au fost considerate inadmisibile.

Astfel, a informat că la 22 aprilie 2019 din nou a depus la CEDO o cerere în conformitate cu articolul 34 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, precum și cu articolele 45 și 47 ale Regulamentului Curții, deoarece țin de același subiect, în legătură cu faptul că prin neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin Decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, se încalcă art. 6 al Convenției și art. 1 al Protocolului 1 al Convenției.

Reclamantul a specificat că, la 10 iunie 2019 a depus o altă cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Consiliul Municipal Chișinău, executor judecătoresc Talmaci Roman, în temeiul Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, pe o altă perioadă de neexecutare.

Prin hotărârea din 23 august 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Spiridonov Oleg; s-a constatat faptul încălcării dreptului lui Spiridonov Oleg la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 pentru perioada 09 ianuarie 2018 – 09 iunie 2019; s-a încasat de la bugetul de stat în beneficiul lui Spiridonov Oleg suma de 20 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 81 000 de lei, cu titlu de prejudiciul material, suma de 495,60 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Nefiind de acord cu hotărârea pronunțată, Spiridonov Oleg a contestat-o cu apel, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2020, s-a respins cererea de apel declarată de către Spiridonov Oleg și s-a respins apelul incident declarat de către Ministerul Justiției.

Respectiv, nefiind de acord cu această decizie pronunțată, Spiridonov Oleg a depus cerere de recurs. Iar, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2020, s-a declarat inadmisibil recursul declarat de către Spiridonov Oleg împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2020, încheierea fiind irevocabilă.

Consideră că, hotărârea judecătorească nu se finalizează cu pronunțarea, ci, cu executarea ei. Astfel, conchide că i se aduc ingerințe drepturilor lui prevăzute de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului.

Pretinde că, neexecutarea ulterioară a hotărârii în favoarea sa va încălca dreptul lor garantat de articolul 6 § 1 a Convenției. Datorită eventualei neexecutări a hotărârii judecătorești în favoarea sa, el nu poate beneficia de bunurile sale și, astfel, în consecință se încalcă dreptul său la protecția proprietății garantat de articolul 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

A mai indicat că, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului Civil și de Contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, devenind irevocabilă și executorie, Spiridonov Oleg nu a putut să obțină executarea acestei hotărâri. Prin urmare, există o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție.

Astfel, a susținut că, Consiliul municipal Chișinău și Guvernul Republicii Moldova nu au întreprins nici o măsură întru executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008.

Totodată a relatat că, prejudiciul material suportat este doar probat și solicitat de către Spiridonov Oleg pentru perioada de neexecutare din 10 iunie 2019 – 10 februarie 2021, în sumă de 90 000 de lei, plata pentru chirie, pentru 20 luni - dintre care 20 luni X 4 500 de lei lunar = 90 000 de lei, pentru spațiu locativ închiriat cu familia sa și care consideră că este o sumă rezonabilă, probată prin înscrisurile anexate și anume, contractul de locațiune din 09 ianuarie 2018, recipisă- declarație a locatorului-proprietarului, prin care se confirmă achitarea chiriei lunare, chitanțele de plată care confirmă achitarea impozitului pe venit pentru chiria apartamentului.

A concretizat că prejudiciul moral pe care îl solicită în prezenta cerere de chemare în judecată în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 în sumă de 100 000 de lei, derivă din perioada de timp pentru neexecutarea hotărârii menționate, din 10 iunie 2019 – 10 februarie 2021 și se încadrează în sumele acordate de CEDO pe cazuri similare cât și conform Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24 decembrie 2012.

A mai adăugat că, autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătorești, care este statul Republica Moldova, n-a întreprins toate măsurile corespunzătoare în vederea executării hotărârii judecătorești irevocabile, ca urmare Spiridonov Oleg nu a putut beneficia de succesul obținut în urma examinării litigiului, care se referă la asigurarea cu spațiu locativ, fapt ce denotă că hotărârea adoptată în favoarea reclamantului a rămas neexecută o perioadă considerabilă de timp.

De altfel, a remarcat că, până în prezent se află într-o stare continuă de imposibilitate de a-și realiza drepturile sale la executarea hotărârii judecătorești irevocabile ca fiind un tratament discriminatoriu, dar și de a pretinde debitorului Consiliului municipal Chișinău încetarea aplicării tratamentului discriminatoriu în privința sa și de a cere repararea prejudiciului material și moral cauzat printr-un astfel de tratament.

Reclamantul a precizat că, pe parcursul unui termen îndelungat, a suportat o încordare psihică, retrăiri, stare de stres, circumstanțe legate de suferințe morale, atât psihice, cât și fizice.

Spiridonov Oleg a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată; constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, violarea drepturilor prevăzute de articolul 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și Articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de către Statul Republica Moldova; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Spiridonov Oleg suma în mărime de 100 000 lei cu titlu de prejudiciul moral, pentru neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ ai Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, pentru perioada de timp 10 iunie 2019-10 februarie 2021; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Spiridonov Oleg suma în mărime

de 90 000 lei plata pentru chirie, cu titlu de prejudiciul material pentru 20 luni și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 660 lei.

Prin hotărârea din 12 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată depusă de Spiridonov Oleg a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil, garantat de art. 6 par.1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și dreptul de proprietate garantat de art. 1 al Protocolului 1 adițional Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale lui Spiridonov Oleg prin neexecutarea în perioada 10 iunie 2019 - 10 februarie 2021 a hotărârii Colegiului de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Spiridonov Oleg prejudiciul moral în mărime de 22 000 de lei, prejudiciul material în mărime de 90 000 de lei, iar în total suma de 112 000 de lei.

S-a încasat de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Spiridonov Oleg cheltuielile de judecată în mărime de 660 de lei.

În rest, cererea de chemare în judecată înaintată de Spiridonov Oleg împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci s-a respins ca neîntemeiată.

Invocând ilegalitatea acestei hotărâri, la data de 03 iunie 2021, Spiridonov Oleg a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată.

La 07 iunie 2021, a contestat cu apel hotărârea din 12 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, reprezentantul Ministerului Justiției, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Spiridonov Oleg și s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției.

S-a casat integral hotărârea din 12 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care:

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Spiridonov Oleg către Ministerul Justiției al RM, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, constatarea încălcării art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului 1 adițional Convenției, repararea prejudiciului material și moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 5 din Codul de procedură civilă, art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1), (2) și (3), art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, art. 19 alin. (1)-(3) și (5), 320 alin. (1)-(4), 1998, 2025, 2036

alin. (1) și (2) din Codul civil (în redacția până la 01 martie 2019), prevederile art. art. 35 al Legii cu privire la poliție nr. 416-XII din 18 decembrie 1990 (abrogată prin Legea nr. 320 din 27.12.2012), art. 28 al Codului cu privire la locuințe nr. 2718 din 03 iunie 1983 (abrogat prin Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015), Colegiul a considerat necesar de a nota faptul că acordarea spațiului locativ reclamantului a reieșit din calitatea acestuia de colaborator al Poliției, pierderea acestei calități are drept efect și pierderea dreptului reclamantului la spațiu locativ în corespundere cu legislația pusă la baza emiterii hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008.

Astfel, Colegiul a reiterat că reclamantul recunoaște în acțiune că a activat în organele Ministerului Afacerilor Interne din anul 1988 până în anul 2005, iar dispoziția instanței judecătorești privind asigurarea reclamantului cu spațiu locativ nu viza, inclusiv potrivit prevederilor Legii cu privire la Poliție, transmiterea în proprietatea reclamantului a spațiului locativ corespunzător, ci doar transmiterea în posesie și folosință în calitate de spațiu locativ de serviciu, prevederi privind transmiterea în proprietate a spațiului locativ lipsind și din hotărârea judecătorească.

Prin urmare, Colegiul a concluzionat că pierderea de către reclamant a calității de colaborator de Poliție are drept efect și pierderea dreptului acestuia la spațiu locativ în calitate de polițist, astfel încât acesta nu mai poate pretinde la asigurarea sa cu spațiu locativ și, astfel, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 a devenit caducă și a căzut în desuetudine.

Mai mult, Colegiul a reținut că conform jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia prejudiciul material pretins nu poate fi compensat în circumstanțele în care hotărârea judecătorească nu stipulează un titlu de proprietate, ci doar folosința și posesia (cauza Panov contra Moldovei, nr.37811/04 paragraf 27-28).

În consecință, Colegiul a constatat că reclamantul/apelant nu poate pretinde compensarea de către stat a prejudiciului pretins cauzat prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești de asigurare cu spațiu locativ de serviciu după pierderea de către reclamant a dreptului la spațiu locativ de serviciu, deoarece statul nu avea, potrivit legislației puse la baza emiterii hotărârii judecătorești din 06 mai 2008, obligația de a transmite reclamantului spațiu locativ în proprietate, ci doar în folosință și posesie, unica interpretare legală ce se referă la dispoziția Legii și a instanței judecătorești privind asigurarea polițistului cu spațiu locativ, iar pierderea acestei calități exclude dreptul reclamantului la asigurarea cu spațiu locativ și, respectiv, a dreptului acestuia de a pretinde în urma pierderii calității de Polițist a asigurării sale cu spațiu locativ.

Subsecvent, Colegiul a conchis că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 nu mai este executorie în raport cu reclamantul după pierderea de către acesta a funcției de colaborator al Poliției, motiv pentru care, în cumul cu constatările expuse mai sus, se constată lipsa dreptului reclamantului de a pretinde compensarea prejudiciului moral pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind asigurarea cu spațiu locativ în folosință pentru perioada de după pierderea dreptului de beneficiere de spațiu locativ de serviciu.

Distinct din cele constatate, Colegiul a considerat că executarea hotărârii judecătorești din 06 mai 2008 nu poate fi realizată arbitrar, contrar ordinii stabilite de

legislația în vigoare, concluzie fortificată și prin lipsa în textul hotărârii judecătorești a vreunei concluzii privind survenirea rândului apelantului la acordarea spațiului locativ.

Totodată, Colegiul a reținut că autorităților statale nu le este imputabilă vreo faptă ilicită ce ar fi determinat prejudicierea intimatului ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești vizate în perioada invocată de acesta.

Or, autorităților statale nu le este imputabilă vreo faptă ilicită ce ar fi determinat prejudicierea intimatului ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești vizate în perioada invocată de acesta.

Concomitent, Colegiul a remarcat că ulterior emiterii hotărârii judecătorești nominalizate, statul a determinat o modalitate de soluționare a chestiunilor aferente asigurării locuințelor de serviciu a funcționarilor publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne, inclusiv reieșind din lipsa spațiului locativ, prin aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne prin hotărârea Guvernului nr. 646 din 10 iulie 2018.

Or, punctul 1 al Regulamentului indicat prevede că prezentul Regulament are drept scop stabilirea modalității de compensare a cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ de către funcționarii publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne pe perioada de îndeplinire a serviciului.

Deci, statul a adoptat un remediu efectiv pentru soluționarea chestiunilor de asigurare cu spațiu locativ a funcționarilor publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne în condițiile lipsei locuințelor de serviciu, astfel încât hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 a căzut în desuetudine în condițiile imposibilității executării acesteia din cauza lipsei spațiului locativ pasibil de a fi atribuit apelantului, a neprobării survenirii rândului acestuia la acordarea locuinței de serviciu și a instituirii unei alte modalități de asigurare cu spațiu locativ a funcționarilor publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne, iar apelantul nu mai deține dreptul la asigurarea cu spațiu locativ în calitate de colaborator al Poliției, drept ce nu-i este oferit cu prioritate nici de calitatea acestuia de pensionar.

În contextul celor constatate, Colegiul a reținut că apelantul-reclamantul nu a probat instanței că a încercat să beneficieze de remediu alternativ ce rezidă din Regulamentul sus-indicat în vederea soluționării problemei sale de a beneficia de spațiu locativ, constatare ce denotă odată în plus neprobarea de către acesta a comiterii de către autoritățile statale a vreunei fapte ilicite în privința sa.

Mai mult, acesta nu a justificat neadresarea sa pentru a beneficia de indemnizația stabilită de Regulamentul sus-menționat, ce urmează a fi achitată de către serviciile financiare ale Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și ale instituțiilor din subordine, și compensarea căruia acesta o cere în prezenta cauză din contul bugetului de stat prin intermediul apelantului.

Or, omisiunea apelantului-reclamantului de a acționa în modul prevăzut de Regulamentul sus-menționat nu este imputabil apelantului în ordinea Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Coroborând normele de drept și de fapt expuse supra precum și suportul probatoriu prezentat, Colegiul a constatat cu certitudine că pretențiile formulate de către Spiridonov Oleg nu sunt susținute de lege, iar hotărârea instanței este neîntemeiată și ilegală în fond, motiv pentru care a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, a casat hotărârea instanței de fond și a emis o hotărâre nouă prin care a respins acțiunea înaintată de Spiridonov Oleg, drept neîntemeiată.

La 24 mai 2022, Spiridonov Oleg, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu modificarea hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel contravine practicii Curții Supreme de Justiție și a Curții Europene pentru Drepturile Omului, formată pe cauze similare.

Recurentul a susținut că instanța de apel eronat a interpretat prevederile legale, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a încălcat prevederile normelor de drept, nu a examinat integral și nici nu a luat în considerație toate probele anexate la materialele cauzei.

Totodată, recurentul a invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, indicând la interpretarea eronată a legii, precum și aplicarea eronată a acesteia.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 05 mai 2022 și a expediat-o participanților la proces la 20 iunie 2022 (f.d. 91, vol. III), astfel, recursul declarat la 24 mai 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 04 iulie 2022 instanța de recurs a comunicat intimațiilor recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitate să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Analizând decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și modificarea hotărârii primei instanțe în partea reparării prejudiciul moral, prin micșorarea cuantumului acestuia, în rest va menține hotărârea primei instanțe, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept: e) să admită recursul și să modifice decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe; f) să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Inițial, Colegiul reține că pentru a verifica legalitatea deciziei contestate, fără a administra noi dovezi va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecății.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Spiridonov Oleg a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată; constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, violarea drepturilor prevăzute de articolul 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale și Articolul 1 al Protocolului 1 Adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de către Statul Republica Moldova; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Spiridonov Oleg suma în mărime de 100 000 lei cu titlu de prejudiciul moral, pentru neexecutarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, menținută prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ ai Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, pentru perioada de timp 10 iunie 2019-10 februarie 2021; încasarea din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Spiridonov Oleg suma în mărime de 90 000 lei plata pentru chirie, cu titlu de prejudiciul material pentru 20 luni și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 660 lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către Spiridonov Oleg și apelului declarat de Ministerul Justiției, a ajuns la concluzia netemeiniciei apelului declarat de Spiridonov Oleg și a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, casând integral hotărârea din 12 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și a pronunțat o nouă hotărâre prin care: cererea de chemare în judecată depusă de Spiridonov Oleg împotriva Ministerului Justiției al RM, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, constatarea încălcării art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului 1 adițional Convenției, repararea prejudiciului material și moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, acordarea spațiului locativ reclamantului a reieșit din calitatea acestuia de colaborator al Poliției, pierderea acestei

calități are drept efect și pierderea dreptului reclamantului la spațiu locativ în corespundere cu legislația pusă la baza emiterii hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008.

Astfel, Colegiul a reiterat că reclamantul recunoaște în acțiune că a activat în organele Ministerului Afacerilor Interne din anul 1988 până în anul 2005, iar dispoziția instanței judecătorești privind asigurarea reclamantului cu spațiu locativ nu viza, inclusiv potrivit prevederilor Legii cu privire la Poliție, transmiterea în proprietatea reclamantului a spațiului locativ corespunzător, ci doar transmiterea în posesie și folosință în calitate de spațiu locativ de serviciu, prevederi privind transmiterea în proprietate a spațiului locativ lipsind și din hotărârea judecătorească.

Prin urmare, Colegiul a concluzionat că pierderea de către reclamant a calității de colaborator de Poliție are drept efect și pierderea dreptului acestuia la spațiu locativ în calitate de polițist, astfel încât acesta nu mai poate pretinde la asigurarea sa cu spațiu locativ și, astfel, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 a devenit caducă și a căzut în desuetudine.

Mai mult, Colegiul a reținut că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia prejudiciul material pretins nu poate fi compensat în circumstanțele în care hotărârea judecătorească nu stipulează un titlu de proprietate, ci doar folosința și posesia (cauza Panov contra Moldovei, nr.37811/04 paragraf 27-28).

În consecință, Colegiul a constatat că reclamantul/apelant nu poate pretinde compensarea de către stat a prejudiciului pretins cauzat prin neexecutarea unei hotărâri judecătorești de asigurare cu spațiu locativ de serviciu după pierderea de către reclamant a dreptului la spațiu locativ de serviciu, deoarece statul nu avea, potrivit legislației puse la baza emiterii hotărârii judecătorești din 06 mai 2008, obligația de a transmite reclamantului spațiu locativ în proprietate, ci doar în folosință și posesie, unica interpretare legală ce se referă la dispoziția Legii și a instanței judecătorești privind asigurarea polițistului cu spațiu locativ, iar pierderea acestei calități exclude dreptul reclamantului la asigurarea cu spațiu locativ și, respectiv, a dreptului acestuia de a pretinde în urma pierderii calității de Polițist a asigurării sale cu spațiu locativ.

Subsecvent, Colegiul a conchis că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 nu mai este executorie în raport cu reclamantul după pierderea de către acesta a funcției de colaborator al Poliției, motiv pentru care, în cumul cu constatările expuse mai sus, se constată lipsa dreptului reclamantului de a pretinde compensarea prejudiciului moral pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești privind asigurarea cu spațiu locativ în folosință pentru perioada de după pierderea dreptului de beneficiere de spațiu locativ de serviciu.

Distinct din cele constatate, Colegiul a considerat că executarea hotărârii judecătorești din 06 mai 2008 nu poate fi realizată arbitrar, contrar ordinii stabilite de legislația în vigoare, concluzie fortificată și prin lipsa în textul hotărârii judecătorești a vreunei concluzii privind survenirea rândului apelantului la acordarea spațiului locativ.

Totodată, Colegiul a reținut că autorităților statale nu le este imputabilă vreo faptă ilicită ce ar fi determinat prejudicierea intimatului ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești vizate în perioada invocată de acesta.

Or, autorităților statale nu le este imputabilă vreo faptă ilicită ce ar fi determinat prejudicierea intimatului ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești vizate în perioada invocată de acesta.

Concomitent, Colegiul a remarcat că ulterior emiterii hotărârii judecătorești nominalizate, statul a determinat o modalitate de soluționare a chestiunilor aferente asigurării locuințelor de serviciu a funcționarilor publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne, inclusiv reieșind din lipsa spațiului locativ, prin aprobarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne prin hotărârea Guvernului nr. 646 din 10 iulie 2018.

Or, punctul 1 al Regulamentului indicat prevede că prezentul Regulament are drept scop stabilirea modalității de compensare a cheltuielilor pentru închirierea spațiului locativ de către funcționarii publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne pe perioada de îndeplinire a serviciului.

Deci, statul a adoptat un remediu efectiv pentru soluționarea chestiunilor de asigurare cu spațiu locativ a funcționarilor publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne în condițiile lipsei locuințelor de serviciu, astfel încât hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 a căzut în desuetudine în condițiile imposibilității executării acesteia din cauza lipsei spațiului locativ pasibil de a fi atribuit apelantului, a neprobării survenirii rândului acestuia la acordarea locuinței de serviciu și a instituirii unei alte modalități de asigurare cu spațiu locativ a funcționarilor publici cu statut special angajați în Ministeriul Afacerilor Interne, iar apelantul nu mai deține dreptul la asigurarea cu spațiu locativ în calitate de colaborator al Poliției, drept ce nu-i este oferit cu prioritate nici de calitatea acestuia de pensionar.

În contextul celor constatate, Colegiul a reținut că apelantul-reclamantul nu a probat instanței că a încercat să beneficieze de remediu alternativ ce rezidă din Regulamentul sus-indicat în vederea soluționării problemei sale de a beneficia de spațiu locativ, constatare ce denotă odată în plus neprobarea de către acesta a comiterii de către autoritățile statale a vreunei fapte ilicite în privința sa.

Mai mult, acesta nu a justificat neadresarea sa pentru a beneficia de indemnizația stabilită de Regulamentul sus-menționat, ce urmează a fi achitată de către serviciile financiare ale Ministerului Afacerilor Interne, autorităților administrative și ale instituțiilor din subordine, și compensarea căruia acesta o cere în prezenta cauză din contul bugetului de stat prin intermediul apelantului.

Or, omisiunea apelantului-reclamantului de a acționa în modul prevăzut de Regulamentul sus-menționat nu este imputabil apelantului în ordinea Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu argumentele invocate în recurs, consideră eronată concluzia instanței de apel cu privire la respingerea acțiunii din următoarele considerente.

În temeiul prevederilor art. 2 alin.(1) și alin.(2) ale Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant).”

Conform art. 1 alin. (2) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Conform art. 3 alin. (3) din Legea 87 din 21 aprilie 2011, în cauzele în care se pretinde încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, cererea de chemare în judecată poate fi depusă în cadrul executării actului judecătoresc irevocabil sau în decursul a 6 luni de la încetarea procedurii de executare.

Conform art. 2 alin. (3) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Articolul 2 alin. (6) al Legii enunțate, statuează că, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

Conform art. 5 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții

echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Potrivit art. 2037 alin. (1) și (2) Codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Din materialele dosarului, se confirmă că prin decizia Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Spiridonov Oleg împotriva Consiliului municipal Chișinău privind asigurarea cu spațiu locativ. S-a obligat Consiliul municipal Chișinău să-i acorde lui Spiridonov Oleg și membrilor familiei sale spațiu locativ, în conformitate cu normele stabilite de legislație. (f.d.51-51 verso, vol.I)

Nefiind de acord cu această decizie, Consiliul municipal Chișinău a depus cerere de recurs împotriva Deciziei Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008.

Astfel, prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 23 iulie 2008, s-a respins recursul declarat de Consiliul Municipal Chișinău, fiind menținută hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008.(f.d.52-53, vol. I)

După cum rezultă din materialele cauzei, Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin Hotărârea pronunțată la 07.07.2015 în cauza Morari și Spiridonov vs Republica Moldova, a constatat că a avut loc încălcarea articolului 6 § 1 din Convenție și articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenție; precum și articolului 13 din Convenție. (f.d.54-74, vol.I)

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 20 iunie 2016 a fost constatată încălcarea dreptului lui Spiridonov Oleg la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, fiind încasat din bugetul de stat în beneficiul reclamantului prejudiciul moral în sumă de 40 000 de lei pentru neexecutarea hotărârii judecătorești în perioada 07 octombrie 2008 – 14 aprilie 2016. În rest acțiunea civilă inițiată la cererea de chemare în judecată declarată de Spiridonov Oleg către Ministerul Justiției s-a respins ca neîntemeiată.(f.d.75-78, vol.I)

Prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2016, au fost respinse apelurile declarate de Spiridonov Oleg și Ministerul Finanțelor, fiind menținută hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 20 iunie 2016.

Ulterior, Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2016 a fost atacată cu recurs, iar prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 25 ianuarie 2017, recursurile depuse de Spiridonov Oleg și Ministerul Finanțelor au fost declarate inadmisibile. (f.d.79-96, vol.I)

Astfel, Spiridonov Oleg a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM privind constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului material și moral.

Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 martie 2018, s-a admis parțial acțiunea lui Oleg Spiridonov. S-a constatat încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil garantat de art. 6 CEDO și a dreptului la proprietate garantat de art. 1 Protocolul 1 adițional la CEDO a lui Spiridonov Oleg, admisă prin neexecutarea în perioada 14.04.2016 - 31.12.2017 a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008. S-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al RM, în beneficiul lui Spiridonov Oleg prejudiciul material în mărime de 42 000 (patruzeci și două) lei, pentru perioada 01.01.2017 - 31.12.2017 și prejudiciul moral în mărime de 20 000 (douăzeci mii) lei cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, în perioada 14.04.2016 -31.12.2017. S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Spiridonov Oleg cheltuielile de judecată în mărime de 277 (două e șaptezeci și șapte) lei 80 bani, în rest pretențiile cu privire la încasarea prejudiciului moral s-au respins ca neîntemeiate. (f.d.97, vol. I)

Prin Decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018, s-au respins apelurile declarate de Ministerul Justiției și Spiridonov Oleg, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 12 martie 2018. (f.d.98-119, vol.I)

Fiind atacată cu recurs, decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 28 noiembrie 2018 a fost menținută, iar recursurile au fost considerate inadmisibile. (120-123 verso, vol. I)

Se atestă că, Spiridonov Oleg a depus ulterior cerere de chemare în judecată către Ministerul Justiției al RM, intervenienți accesorii Consiliul municipal Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului material și moral.

Astfel, cerere de chemare în judecată a fost admisă parțial prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 august 2019.

Totodată, prin hotărârea menționată, s-a constatat faptul încălcării dreptului lui Spiridonov Oleg la executare în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău nr. 3-1325/08 din 06 mai 2008 pentru perioada 09 ianuarie 2018-09 iunie 2019. S-a încasat din bugetul de stat în beneficiul lui Spiridonov Oleg suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, suma de 81 000 lei cu titlu de prejudiciu material cauzat, suma de 495,60 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate. (f.d.124, vol. I)

Ulterior, Spiridonov Oleg și Ministerul Justiției al RM, au depus cereri de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 august 2019.

Iar, prin Decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2020, apelurile depuse de Spiridonov Oleg și Ministerul Justiției al RM, au fost respinse, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 23 august 2019. (f.d.125-149, vol. I)

Nefiind de acord cu decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 21 mai 2020, Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a depus cerere de recurs, iar prin încheierea Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 30 septembrie 2020, recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost declarat inadmisibil. (f.d.150-159, vol. I)

De asemenea, din materialele dosarului rezultă că, la data de 03 decembrie 2020, reclamantul Spiridonov Oleg a expediat un șir de cereri adresate Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Parlamentului RM, Președintelui Comisiei pentru Drepturile omului și relații interetnice, Guvernului Republicii Moldova, Primarului General al mun. Chișinău și executorului judecătoresc Roman Talmaci, prin care a solicitat executarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008. (f.d.160-227, vol.I)

Ulterior, reclamantul Spiridonov Oleg a fost informat despre faptul remiterii cererilor sale spre examinare conform competenței și anume, Consiliului municipal Chișinău, Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova. (f.d.228-233, 237-238, vol. I)

Prin răspunsul din 13 februarie 2020, Ministerul Finanțelor al RM, a informat reclamantul despre faptul că, întru executarea hotărârilor judecătorești de către Consiliul Municipal Chișinău, sunt necesare peste 250 locuințe sociale. Prin urmare, ținând cont de numărul considerabil de locuințe sociale care urmează a fi acordate, la moment se examinează diverse posibilități de soluționare a subiectului abordat. (f.d.234, vol. I)

Prin răspunsul Consiliului Municipal Chișinău din 23 martie 2020, reclamantul Spiridonov Oleg a fost informat despre faptul că, autoritatea publică centrală urmează să identifice și să delege împuterniciri entității ce face parte din autoritatea publică centrală, care va fi responsabilă de promovarea politicii statului în domeniul asigurării cu locuințe sociale a păturilor social-vulnerabile.

Totodată i-a fost adus la cunoștință că, executarea hotărârilor de judecată nu va fi posibilă atât timp , cât nu vor fi realizate etapele propuse în realizarea obiectivului propus. În caz contrar, autoritățile mun. Chișinău se vor afla în imposibilitate de a executa hotărârile de judecată devenite definitive și irevocabile, menționate în speță. (f.d.235-236, vol.I, 39-41, vol.II)

Prin răspunsurile nr. 003-19r/19 din 02 martie 2020 și din 14 decembrie 2020, executorul judecătoresc Roman Talmaci a informat reclamantul, Spiridonov Oleg referitor la faptul că, este în imposibilitate de a atrage la răspundere contravențională persoanele responsabile din cadrul Primăriei mun. Chișinău, conform art. 319 Cod Contravențional din motiv că se află în relații de rudenie cu secretarul interimar al Consiliului municipal Chișinău, Adrian Talamaci și a adus la cunoștința reclamantului că este în drept de a solicita srămutarea documentului executoriu nr. 3-1325/08 din 06.05.2008, emis de Curtea de Apel Chișinău, la un alt executor judecătoresc. (f.d.240, vol.I)

Înscrisurile anexate la dosar denotă că, prin scrisoarea 003-26r/187 din 18 septembrie 2017, executorul judecătoresc Roman Talmaci a informat reclamantul că, au fost identificate două apartamente situate în mun. Chișinău, str. Armenească nr. 81, ap.

3 și în mun. Chișinău, str. Vasile Lupu nr.46, ap. 3, asupra cărora a fost aplicată interdicția de înstrăinare, debitor fiind Primăria mun. Chișinău. (f.d.248, vol. I)

Însă ulterior, prin răspunsul Consiliului Municipal Chișinău din 27 octombrie 2017, s-a stabilit că, apartamentul situat în mun. Chișinău, str. Armenească nr. 81, a fost deja distribuit prin Dispoziția nr. 806-d din 29.08.2017, iar apartamentul situat în mun. Chișinău, str. Vasile Lupu nr.46, ap. 3, constituie proprietate privată.(f.d.249, vol.I)

Prin contractele de locațiune din 09 ianuarie 2018 și din 09 ianuarie 2020, încheiate între Lepădatu Svetlana și în calitate de locator și Spiridonov Oleg în calitate de locatar se constată cu certitudine că, Spiridonov Oleg deține în locațiune casa de locuit particulară cu 2 odăi situată în mun. XXXXX, str. XXXXX nr. XXXXX, achitând plata lunară pentru chirie în sumă de 4500 lei.(f.d.249a-250, vol.I, 1-2, vol.II)

Totodată, prin declarațiile-confirmări anexate la dosar, se confirmă cu certitudine achitarea de către Spiridonov Oleg a plății lunare pentru chirie în sumă de 4500 lei, în perioada lunilor iulie 2019 - februarie 2021. (f.d.7-26 vol.II)

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, prima instanță corect a concluzionat că, cerința reclamantului, Spiridonov Oleg cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, constatarea încălcării art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului 1 adițional Convenției este întemeiată și urmează a fi admisă.

Or, Ministerul Justiției, nu a executat sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral, hotărârea Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, rămânând neexecutată până în prezent.

În corolar, Colegiul conchide că, ipoteza primei instanțe precum că, Spiridonov Oleg a întreprins acțiunile necesare în vederea executării titlului executoriu, astfel, încât acesta a solicitat executorului judecătoresc primirea spre executare a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008, ulterior a depus un șir de cereri adresate Președintelui Parlamentului Republicii Moldova, Parlamentului RM, Președintelui Comisiei pentru Drepturile omului și relații interetnice, Guvernului Republicii Moldova, Ministrului Justiției al Republicii Moldova, Ministrului Finanțelor al Republicii Moldova, Primarului General al mun. Chișinău și executorului judecătoresc Roman Talmaci, prin care a solicitat executarea hotărârii Colegiului de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008.

Astfel, se atestă că neexecutarea hotărârii Colegiului de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 06 mai 2008 nu poate fi imputată reclamantului, și pe cale de consecință urmează a fi analizat comportamentul autorităților implicate în neexecutarea acestei hotărâri, care sunt responsabile de executarea acestui act judecătoresc.

Or, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral, material, revine statului.

În ceea ce ține de aprecierea comportamentului executorului judecătoresc, Roman Talmaci, se reține că acesta pe parcursul întregii perioade de timp, a întreprins acțiuni în vederea executării documentului executoriu, însă care nu au avut finalitate.

Cu referire la conduita autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești, Consiliul Municipal Chișinău, Primăria mun. Chișinău, nu poate fi reținut drept motiv de neexecutare a hotărârii faptul lipsei spațiului locativ liber cât și lipsei mijloacelor financiare din bugetul autorității publice locale în scopul achiziționării spațiului locativ sau construcția blocului de locuințe sociale.

În acest sens, se reține că, o întârziere în executarea hotărârii judecătorești ar putea fi justificată doar de anumite circumstanțe însă această întârziere nu trebuie să fie astfel încât să atingă esența dreptului asigurat de art.6 § 1 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

În ceea ce vizează cerința reclamantului de reparare a prejudiciului moral, Colegiul precizează că, reclamantul a solicitat suma de 100000 de lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești, însă prima instanță a hotărât încasarea doar a sumei de 22 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Colegiul relevă că, prima instanță corect a conchis despre temeinicia parțială a cerinței de reparare a prejudiciului moral, doar că suma de 22 000 de lei încasată cu titlu de prejudiciu moral, este una excesivă și disproporționată în raport cu criteriile reținute și principiul echității și care urmează a fi micșorată până la suma de 5 000 de lei, luând în considerare specificul cauzei.

Art. 2 alin. (6) al Legii nr. 87/2011, reglementare legală citată anterior, statuează că, mărimea reparației prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se stabilește de instanța de judecată în fiecare caz în parte, în funcție de circumstanțele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum și de pretențiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanței de judecată și a autorităților relevante, de durata încălcării și de importanța procesului pentru reclamant.

La acest capitol, Colegiul reține ipoteza primei instanțe precum că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit, iar cuantumul despăgubirilor trebuie în așa fel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimă.

Practica judiciară denotă că, aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile amintite anterior, adică comportamentul părților, miza pentru reclamant, durata procedurii judiciare, precum și obligatoriu principiul general al echității, iar suma apreciată să nu fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană.

Totodată, Colegiul evidențiază că, sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în

considerare argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

Drept urmare, decad argumentele recurentului precum că Legea nr. 87/2011 nu acordă dreptul automat la repararea prejudiciului moral în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în rezultatul încălcării dreptului garantat de lege, precum și faptul că ar fi probat lipsa suferirii prejudiciului de către intimat, în situația în care repararea prejudiciului moral la caz este dictată de circumstanțele stabilite.

De altfel, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, instanța de judecată ia în considerare atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice, cât și datele obiective care certifică acest fapt, îndeosebi, importanța vitală a drepturilor personale nepatrimoniale și a bunurilor (viața, sănătatea, libertatea, inviolabilitatea locuinței, secretul personal și familial, onoarea, demnitatea și reputația profesională), nivelul (gradul) suportării de către persoana vătămată a suferințelor psihice sau fizice (lipsirea de libertate, pierderea sau limitarea capacității de muncă etc.), felul vinovăției (intenția, imprudența) persoanei care a cauzat prejudiciul.

Conform practicii Curții Europene, recunoașterea încălcării se consideră a constitui o satisfacție echitabilă în situația în care aceasta este suficientă pentru a aplana suferințele morale ale victimei. Doar în cazul în care Curtea constată că, încălcarea este atât de gravă încât printr-o simplă recunoaștere situația morală a victimei nu se va revendica, aceasta oferă o reparație echitabilă în formă bănească. Scopul nu este unul punitiv, ci mai curând unul reparatoriu și preventiv. Finalitatea constatării și determinării prejudiciului moral rezidă în acordarea unei satisfacții echitabile menite să atenueze suferințele victimei.

Prin prisma celor enunțate și ținând cont de criteriul echității, care presupune că despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel, încât să asigure efectiv o compensare suficientă și nicidecum exagerată a prejudiciului moral cauzat, fiind menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite de persoana vinovată și suma acordată, instanța consideră că suma de 5 000 de lei va constitui o satisfacție echitabilă pentru reclamant în circumstanțele speței.

Alte argumente invocate de recurent, în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de către instanța de recurs, deoarece se combat cu cele invocate supra și se axează pe circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de instanțele ierarhic inferioare.

În context fiind relevante și argumentele recurentului aduse la acest aspect, și având în vedere contradicțiile enunțate, Colegiul, va casa decizia instanței de apel și va modifica hotărârea primei instanțe în partea reparării prejudiciului moral, prin micșorarea cuantumului acestuia, în rest va menține hotărârea primei instanțe.

Implicit, instanța de recurs a punctat doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze, ceea ce este admisibil prin prisma jurisprudenței CtEDO (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, par. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, par. 84).

Coroborând circumstanțele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat și va casa decizia instanței de apel, cu modificarea hotărârii primei instanțe în

partea reparării prejudiciul moral, prin micșorarea cuantumului acestuia, în rest va menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 442, art. 444, 445 alin. (1) lit. e), f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Spiridonov Oleg.

Se casează decizia din 05 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Spiridonov Oleg împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Consiliul mun. Chișinău și executorul judecătoresc Roman Talmaci cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii, constatarea încălcării art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale și art. 1 al Protocolului 1 adițional Convenției, repararea prejudiciului material și moral cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată.

Se modifică hotărârea din 12 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea reparării prejudiciul moral, prin micșorarea cuantumului acestuia de la 22 000 de lei până la suma de 5000 de lei.

În rest, se menține hotărârea din 12 mai 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat